

як: інвестиційний аналіз, оцінка бізнесу, оцінка нерухомості та ін. (що вкрай важливо при використанні методів доходного підходу до оцінки згаданих об'єктів).

4. Грошові потоки можуть бути визначені двома основними способами: а) з використанням формул; б) із застосуванням інформації, що міститься у публічній бухгалтерській звітності підприємства (див. ф № 3 «Звіт про рух грошових коштів»). Це дещо полегшує визначення величини грошових потоків та використання їх для здійснення практичних розрахунків.

5. Грошові потоки досить часто застосовуються у іноземній науковій літературі і розуміння сутності та способів визначення цих показників дозволяє краще сприймати міжнародний досвід у сферах діяльності, про які йшлося вище.

Отже, практичне використання грошових потоків у економічних розрахунках дозволяє отримати більш повне уявлення про ефективність діяльності вітчизняних підприємств, а також дає можливість покращити результати обґрунтування доцільності реалізації інвестиційних проектів (більшість з яких передбачає прогнозування розміру майбутніх економічних вигод та визначення їх теперішньої вартості). Крім того, як вже зазначалося, використання грошових потоків практикується іноземними науковцями та спеціалістами-практиками.

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ВИРОБНИЧОГО УСТАТКУВАННЯ НА ЗМІНУ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА

В. О. КОСТЮК, канд. екон. наук, доцент, Д. В. СОКОЛОВ, ст. викл.

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

Важливим узагальнюючим показником оцінки ефективності функціонування кожного суб'єкта господарювання є прибуток, оскільки саме в цьому показнику акумулюються результати всіх сторін його діяльності: виробництво і реалізація продукції, якість і асортимент, ефективність використання виробничих ресурсів і собівартість. Прибуток характеризує ефективність роботи підприємства за всіма напрямками його діяльності: виробничою, збутовою, постачальною, фінансовою та інвестиційною. Він становить основу економічного розвитку підприємства і зміцнення його

фінансових відносин з партнерами. Окрім цього, прибуток є основним джерелом фінансування витрат на виробничий і соціальний розвиток підприємства, найвагомим джерелом централізованих ресурсів держави [3, с.247].

Одним із найважливіших чинників збільшення величини прибутку є забезпеченість підприємства виробничим устаткуванням в необхідній кількості та асортименті і повнішому та ефективнішому його використанні [2,с.178]. Зважаючи на це пропонується у процесі чинникового аналізу прибутку використовувати наступну багаточинникову мультиплікативну модель цього показника:

$$П = Н К У Д З Г В ,$$

де П – величина прибутку підприємства;

Н – кількість одиниць наявного виробничого устаткування, до якого належить все устаткування підприємства, незалежно від того, де воно знаходиться і в якому стані;

К – коефіцієнт готовності устаткування до роботи (відношення кількості встановленого устаткування до чисельності наявного);

У – коефіцієнт використання встановленого виробничого устаткування (відношення кількості фактично працюючого устаткування до чисельності встановленого обладнання, тобто змонтованого і підготовленого до роботи);

Д – кількість відпрацьованих діб одиницею устаткування (відношення кількості відпрацьованих верстато-діб всім устаткуванням до чисельності фактично працюючого обладнання);

З – коефіцієнт змінності роботи устаткування (відношення кількості відпрацьованих верстато-змін до кількості відпрацьованих верстато-діб);

Г – середня тривалість зміни у годинах (відношення кількості відпрацьованих верстато-годин до кількості відпрацьованих верстато-змін);

В – середньогодинна продуктивність одиниці виробничого устаткування (відношення обсягу виробництва продукції до кількості відпрацьованих верстато-годин);

Р – рівень рентабельності продажу (відношення величини прибутку до обсягу виробництва і реалізації продукції).

Для визначення ступеня абсолютного впливу зазначених чинників на загальну зміну досліджуваного показника прибутку пропонується здійснювати за допомогою методу ланцюгових підстановок, суть якого

полягає в послідовній заміні планової (базової) величини кожного із взаємодіючих чинників фактичною і в порівнянні результатів, які послідовно одержують при кожній такій заміні. Відносний вплив окремих чинників на зміну аналізованого показника розраховується шляхом ділення абсолютного впливу кожного фактора на базову величину прибутку і множення отриманого результату на 100. Для визначення структури такого впливу необхідно величину впливу кожного чинника поділити на загальний приріст прибутку в звітному періоді стосовно базового [1, с.46-47].

Наведений підхід до чинникового аналізу прибутку дає можливість визначити вплив виробничого устаткування і ефективності його використання на загальну зміну даного показника за будь-який період роботи підприємства, а також використати отриману аналітичну інформацію для прийняття оптимальних управлінських рішень щодо подальшого розвитку даного підприємства та забезпечення його конкурентоспроможності.

Список використаних джерел:

1. Костюк В. О. Техніко-економічний аналіз діяльності підприємств міського господарства: підручник / В. О. Костюк; Харків. нац. ун-т міськ. гос-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова. – 2018. – 233с.
2. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посібник / Г. В. Савицька. – Київ : Знання, 2004. – 654 с.
3. Тарасенко Н. В. Економічний аналіз діяльності промислового підприємства: навч. посібник / Н. В. Тарасенко. – Київ : Алерта, 2003. – 485 с.

МЕТОДИ ОПТИМІЗАЦІЇ ВИТРАТ ТА ПРИБУТКУ

Є. Ю. ГНАТЧЕНКО, канд. екон. наук, доцент, М. І. ЖУРА

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

Прибуток грає одну з найважливіших ролей посеред основних факторів економічної діяльності будь-якого підприємства. Можна точно зробити висновок, що прибуток є основною метою у підприємницькій діяльності.

Здатність підприємства приносити достатній прибуток показує наскільки ефективно функціонує підприємство, залежності від видів діяльності, цього підприємства, узгоджено вимогам сучасного ринку та в організаційно-правовим нормам.